

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך תפיסת חיים
כתהליך מהווה יסוד לביטחון

התבוננות על יום המיתה
כנקודת מעבר קיצונית
הכרחית

בחיי הנפש ישנה נקודת מעבר נוספת שכולנו עתידים לעבור אותה. כולנו מודעים לה, אבל רוב בני האדם מדחיקים אותה ולא אוהבים לחשוב עליה – המוות.

בשונה מאירוע הלידה, שעל אף שהסברנו כי ביחס לעובר זהו שינוי קיצוני שכרוך בפחד עצום. אולם ודאי שבחיצוניות הלידה נתפסת כאירוע משמח, כהתחלה, כהתחדשות, חיבור חדש לאמא לאבא ולמשפחה. מנגד אירוע המוות, אף על פי שכולנו למדנו ואנו יודעים ומאמינים לחז"ל שישנה הישארות הנפש, אך עדיין תפיסת הגוף רואה במוות את הסוף, החידלון, הפירוד בין הבעל לאשתו, לילדיו, לנכדיו, למכריו, למפעלו ולנכסיו. תפיסת הגוף לעולם קיימת והיא מפחידה ומחרידה אותנו.

נתבונן בדוגמא שקצת קשה לאנשים לדבר עליה, אך ישנה מציאות קיימת של 'קבוצות סיכון'. מדובר באנשים שהם בנים או אחים של כאלו שרחמ"ל התגלו בגופם גידולים ממאירים, ולמרות הטיפולים הקשים, התרופות והניתוחים היקרים והמלחמה העיקשת, אט אט הם נמקו וגוועו ומתו מחולי רע זה.

כעת אותם המסומנים כשייכים 'לקבוצת הסיכון', מזומנים מידי תקופה לעריכת בדיקות שיעודן לגלות מוקדם ככל האפשר התחלה של גידולים קטלניים כעין אלו בגופם. מכיוון שגילוי מוקדם

דע את שמחתך . שמחת ההשגה . פרק יג'

שמחה בחלקים

רוב בני אדם בורחים מתהליכים, ונמצאים בתהליכים כי אין ברירה וחייבים, כי כביכול סדרו של עולם מכריח אותם, עם כל מיני תהליכים, אז הם כפויים על פי הדיבור לחיות את התהליכים. אבל אין בזה שמחה. אך יש עוד דרך לשמחה, האדם מתחיל למצוא שמחה בדברים קטנים. אבל באיזה דברים קטנים האדם מוצא שמחה, יש לזה כמה וכמה פנים.

להבין מהיכן זה חל מצד נקודת הקדושה. ידועים דברי הגר"א, שכאשר האדם יושב ולומד, שיצייר לעצמו שאין רק היום הזה, רק השעה הזו, רק הדף הזה, רק הוא, זה כל מה שיש כאן. אין כוונת הדבר לשכנע את האדם, שזה קל ולא קשה. שאם יש מחר זה יהיה קשה, לכן יש רק הרגע. אלא מונח כאן יסוד עמוק בעצם התפיסה. ובלשון רבותינו זה נקרא שהאוחז ממקצת האחדות, אוחז בכולו. על דרך זה ידועים דברי הרמב"ם על דברי המשנה (מכות ג, טז) לפיכך הרבה להם תורה ומצות, כי ממצוה אחת אדם יכול להגיע אל הכל. אל גילוי הבורא יתברך שמו.

נסביר את הדברים בלשון פשוטה במה שנוגע עתה לענינו. יש תפיסה שכל דבר בבריאה הוא חלק מתהליך, ויש תפיסה בבריאה שבאור העולם ברא את העולם, כוח הפועל בנפעל. על כן בכל דבר שנפעל, יש את הכוח השלם של הבורא. יש תפיסה עמוקה בבריאה, שכל פרט חבוי וגנוז בתוכו, האור של הכל. זה מעמקי הבריאה. מי שמגלה את אותם פנים פנימיים, הוא יכול לשמוח בכל פרט. אבל כל זה שייך דוקא באדם שכל מה שהוא מגלה בפרט, הוא מגלה בו את הכל. הוא יכול לראות בפרט אחד קטן את הבורא עולם. אבל מהדבר הקטן את מה הוא השיג? את הכל. את הקב"ה.

יש בן אדם שרואה דבר טוב בעולם, אז הוא רואה את היופי שגנוז בבריאה. הוא רואה פרח הוא רואה יופי. זה מעורר בו נקודת שמחה. מהיכן העומק הפנימי, הוא רואה את הטוב השלם שמתגלה כאן. על כן הוא לא רואה את הפרט של הפרח, אלא הוא רואה את אור ההטבה, הוא רואה את היופי, את החדווה, כל פנים ופנים להיכן שיתגלו. רק הפרט הקטן גילה לו פנים גדולים של אותו דבר.

אם האדם שמח בפרט הקטן לעצמו, זה תינוק. תינוק כאשר נותנים לו צעצוע, הוא שמח בצעצוע.

אדם גדול שיכול לשמוח מדבר קטן, כי בדבר קטן מה הוא רואה, פתח אל הכל. אם כן השמחה שלו היא מעצם מהכל, ולא מהדבר הקטן. זה התפיסה איך מדבר אחד קטן, יכול להיות שמחה שלימה. אבל כל זה דוקא כשהאדם תופס שהכלי קטן, אבל האור שמתגלה מתוכו הוא אור שלם.

שבר השמחה

זה נקרא גילוי אורו של משיח. כמו שמאריך הרמח"ל בספר דעת תבונות, הוא קורא לזה בלשוננו, גילוי ייחודו יתברך שמו. שיש כח אחד שמנהיג את הכל לתכלית אחת. וכל ימות עולם, על כל מרכיביהם ואפילו הפרט הקטן ביותר, הוא מוכרח על מנת להיות חלק מהגילוי השלם, שיתגלה בסוף ששת אלפים שנה. נמצא שכל ימות עולם, מהו? תהליך אחד על כל המרכיבים, ולו הקטן ביותר. זה תפיסה עמוקה מאוד בנפש. שאדם תופס שכל פרט, ולו הקטן ביותר, הוא חלק מאותה סוגיה, הוא חלק מאותו תהליך. מי שתופס כך את החיים, יש לו שמחה אמיתית.

שמחה זה אותם אותיות של משח, משיחה בלשון חז"ל, מה זה משיחה, חוט שמודדים אתו, ומדוע הוא נקרא משיחה, כי הוא נמשך, מתארך. כמו שמושחים כהן גדול או מלך בשמן המשחה. מדוע הוא נקרא שמן המשחה? כי הוא דבר שממשיך. על כן נאמר בחז"ל (כריתות ה, ב) אין מושחין את המלכים אלא על המעיין כדי שתימשך מלכותו. כלומר כל ענין המשחה הוא כדי שהדבר ימשך. על כן המשיח נקרא בשם משיח, כי הוא מגלה שכל ימות עולם זה היה תהליך אחד שלם. דבר אחד שנמשך ששת אלפים שנה.

ככל שהתהליך יותר גדול, השמחה יותר גדולה. ההיפך הגמור ממה שנראה לבני אדם. בן אדם רוצה תהליך קצר, בכדי להגיע לשמחה. אבל האמת היא שכל שהתהליך יותר גדול, השמחה יותר גדולה. כפי עומק אריכות הבריאה, של ששת אלפים שנה, כך עומק השמחה. ועל זה נאמר בסוף הגלות (ישעיהו נה, יב) כי בשמחה תצאו, כי בתיקון השלם יתגלה שכל מה שהוא יותר ארוך, זה יותר שמחה.

סיכום כח השמחה

נסכם את הדברים בקצרה. יש שמחה בהווה שזו שמחה שלימה. ויש שמחה בתהליך, והשמחה השלימה בתהליך זה התהליך של כל ימות עולם. זה שמחה בהתמודדות שמביאה לידי נקודת התכלית. ויש שמחה בכל פרט, שמחה בכל פרט מצד השבירה והקלקול. האדם רואה את התכלית בפרט הזה. הוא לא רואה מה לפניו ומה לאחריו, אבל שמחה שלימה בפרט הוא, שמכוח הפרט הוא רואה את הכלל כולו. כאשר האדם חי בכזו שמחה, הוא יכול להיות עצוב, ומדבר אחד קטן הוא יכול לצאת מהעצבות. הנשמה שלו מתמלא אור ושמחה, כי זה האיר לו אור גדול.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

השמחה בחלקים יש לה גם פנים של שבירה, האדם לא שמח בהווה הבורא, כי אין לו הכרת הבורא. האדם לא שמח בתהליך כי הוא רוצה את הדברים מיד. האדם רוצה לשמוח, על כן הוא לוקח דבר פרטי, שהוא יכול להשיג מיד. כגון ממתק או בגד חדש. זה זמין, מיד, מזומן לפניו, הוא יכול לקחת.

כאשר האדם מסתכל על דבר והוא רואה רק את הדבר הזה לנגד עיניו, הוא יכול לשמוח בפרט. זהו השמחה של ילד קטן, כי הקטן לא רואה מה לפנים ומה לאחור. אם זה מה שיש, הוא יכול לשמוח.

בעומק, כל בן אדם בשעה שיש לו יצר הרע ויצר טוב, והוא שומע ליצר הרע, הוא כמו ילד קטן. הרי זה ברור, שהוא לא חושב מאין באת (אבות ג, א), והוא לא חושב לאן אתה הולך. כי אם הוא היה חושב, על זה היה נאמר, ואי אתה בא לידי עבירה. אם כן על מה הוא כן חושב, על הדבר שהוא נמצא בו עכשיו.

על זה בנויה בעומק כל תאוה. שהיא כמו שנאמר (משלי יח, א) לתאוה יבקש נפרד, מה ההגדרה של נפרד? הוא מפריד את הרגע הזה מהרגע הקודם, והוא מפריד את הרגע הזה מהרגע הבא, ולדידו אין לך אדם שאין לו שעה, זו השעה היחידה שיש בעולם.

כאן בעצם הגילוי כמעט של הרוב המוחלט, של השמחות שיש בעולם. אנחנו רואים את זה הרבה פעמים בשעה שכן אדם שמח, הוא לא חושב ולא רוצה לחשוב מה היה אתמול, ומה יהיה מחר.

למשל אם תבוא לחתן וכלה, תגיד לו באמצע החתונה שרוקדים, תשמע עוד שבוע אשתך צריכה ללכת לעבודה, ואתה לכולל. אז הוא יגיד לך די בצרה בשעתה. כי כל שמחה שאדם שמח מצד נקודת הפרט, הוא לא רוצה לחשוב על העבר, הוא לא רוצה לחשוב על העתיד.

וכן על דרך זה, אדם נעשה לו נס, היה לו צרה והוא ניצל ועכשיו הוא שמח, עכשיו תספר לו את כל הצרות שהיה. יש בן אדם שיגיד, לא רוצה לשמוע. עכשיו ברוך ה' טוב אני שמח במה שיש לי. הוא לא רוצה להיזכר בצרות. אבל זה לא רק שהוא לא רוצה להיזכר בצרות, הוא לא רוצה להיזכר מה היה, והוא לא רוצה להיזכר מה יהיה. הוא חי את ההווה, את הרגע, את השניה.

שמחה שלימה

אך השמחה השלימה היא שמחה בתהליך שלם. כל תהליך עניינו לא פרט, אלא כללות של תהליך. זה תפיסה של שמחה בכללות. השמחה הזו מגיעה ממדרגה שנקראת חמש, מצד חמישה שמות שיש לה לנפש.

הגילוי שמתגלה בשמחה השלימה, היא שמחה של כל חלקי הנפש. בשמחה השלימה של שמחו צדיקים בה', בכללות הווה, בשמחה של התנועה אז התנועה שלימה. וגם אם זה תנועה חלקית, הוא שמח בתהליך שלם בערכו. בקומת הנפש בכללות, חמישה חלקים, זה שמחה שלימה בנפש מצד התנועה.

דע את חלקך

יום שני

ב' אלול 29/08/2022

21:00

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

מגדיל את הסיכויים להתמודד רפואית עם החולי הזה, ולשרוד אותו.

המציאות הינה כי חלק נכבד מאותם השייכים לאותה קבוצת סיכון סובלים מחרדות של פחד מוות. הפחד מלווה אותם תדיר, אך הוא מתגבר בפרט ובמיוחד מהתקרב מועד הבדיקה ועד להגעת התוצאות. אמנם החרדות והפחדים הללו הם בנסיבות המציאות, אך צריך להבין שהם אינם הכרח המציאות. כלומר, אמנם אפשר להבין את ההגיון שמאחורי רגשות האימה והפחד הללו, אך חרדות ופחדים בעוצמות גבוהות כאלו שמעיבים על התנהלות חיים תקינה, הם עצמם חולי וסבל נפשי שאינו הכרחי. אדם בעל נפש בריאה ומאוזנת, שמערכת הפחדים אצלו מתוקנת, אמנם אף הוא עלול לבוא לפחדים במצב שכזה, אך התדירות שלהם רחוקה יותר, העוצמה שלהם נמוכה בהרבה, החרדה פחות מעיקה ופחות מכבידה על התפקוד הרגיל.

ישנם כאלו שמנסים להרגיע את נפשם ולומר להם - 'תראה, אמנם אתה שייך לקבוצת הסיכון, מה שאומר שמבחינה סטטיסטית גדל הסיכוי שתמות ממחלה יחסית לרוב האוכלוסיה שאינה נמצאת בקבוצת הסיכון. אך מצד שני, לא כל מי שנמצא בקבוצת הסיכון מתגלה כחולה ומת. להיפך, רובם נשארים בריאים וחיים חיים רגילים בריאים ותקינים. ומדין רוב ומיעוט מסתמא אתה תהיה ברוב שניידון לחיים טובים ולשלום. וכן עצם זה שאתה עושה את הבדיקות גם מגדיל את הסיכויים שלך לשרוד בשלום את המחלה במידה והיא חס ושלום תתגלה. ואם כן, לכאורה אין לך סיבה הגיונית להיות חרד ומפחד כל כך'.

אמנם מבחינה שכלית ומציאותית הדברים נכונים, ואכן אצל חלקם הדיבורים הללו פועלים עליהם ונותנים להם מידה מסוימת של השקטה וניחא מהסבל החרדתי. אך בחלק מהמקרים ההסברים השכליים הללו לא מועילים, כי הפחד הוא מעבר לשכל, הוא מונח ברמת הרגש, ושם הנפש חוששת. מעבר לכך, ישנם פעמים שגם האנשים השכליים כששומעים את הנתונים הסטטיסטיים הם נופלים ברוחם, כי הם

מבינים שהמספרים מצביעים על סכנה שאינה בגדר מיעוט שאינו מצוי, אלא הם בגדר מיעוט המצוי. או אז, הפחד מקבל גם תוקף שכלי.

וכאן אנו חוזרים לנקודה בה אנו עוסקים. נסביר מהי הסיבה השורשית לפחד מהמוות, ממילא נעמוד על גישה יסודית יותר להתמודד עם חרדת הנפש.

רוב רובם של בני אדם מפחדים מהמוות. אם נשאל אותם למה אתם מפחדים נקבל שלל סיבות יגון: המוות נתפס כסוף, כחידלון, העדר, פירוד, חלל, התרוקנות, כאב, סבל, צער, הפסד, ריקבון ועוד. יתר על כן, יש לדעת כי אכן המוות הוא השורש לכל הפחדים כולם. כי כל הפחדים הם מחמת כל מיני סבל של חסרונות וייסורים, והרי כל החסרונות וכל ייסורים הם חלקי מוות בבחינת - 'מה לי קטלה כולה מה לי קטלה פלגא'. כל חולי הוא העדר חיות בגוף, אם זהו חולי באבר מסויים או במערכת אברים, אזי אותם איברים סובלים כעת ממוות בחלקיות. ואם זהו חולי כללי, אזי כל הגוף סובל מהעדר חיות, והיינו מוות בחלקיות. יכול להיות שהמכה או החולי יחזרו ויתרפאו, זוהי הגדרה שהחיות חזרה אליהם והמוות הסתלק מהם. וכך גם כלפי כל צער מחמת חסרונות וייסורים למיניהם זה חלק מחלקי המיתה. ישנו איזשהו חוסר בשפע החיות, ממילא ישנה צמצום בחיות שמשמעותו מיתה חלקית, והדבר גורם לצער סבל וייסורים. כאשר שפע החיות יחזור ויתמלא, חלקי המוות יסתלקו ועמם הצער והייסורים יעברו.

אולם גם כאן הסיבה השורשית לפחדם של אנשים מהמוות הינה מחמת שהמוות נתפס אצלם כמקרה! את כל החיים שלהם הם תופסים בתפיסת המקריות, וכל מה שעובר עליהם הוא מצבור של אירועים מקריים וגם המוות הוא מקרה, רק שהוא המקרה האחרון שהולך לקרות להם. ומחמת הקיצוניות שמאפיינת את המקרה שנקרא מוות, שהוא אירוע משנה מאוד, שמשנה את האדם ממצב קיים למצב נעדר, ממילא שינוי עצום זה מוליד פחד וחרדות.

צריך לדעת כי גם אם מדובר באנשים מאמינים, אך תפיסת החיים שלהם הינה - החיים הם ריבוי של מקרים, מי שזכה - רוב המקרים שלו הם מקרים של לימוד תורה ומקרים של קיום מצוות. ממילא, לאחר מקרה המיתה הוא יעבור לגן עדן. ומי שלא זכה, רוב המקרים שלו הם מעשה עבירה על מצוות התורה רחמ"ל. ומחמת כן, לאחר המוות הוא יעבור לגיהנום. אבל גם השקפה אמונית זו כביכול, היא מבט חיצוני שרואה מקרים. ואם כן, את כל אירועי המוות שהם רואים בעולם, הם קולטים מתוך אותה תפיסת מקריות. ממילא אירוע משמעותי, שמחולל שינוי כה קריטי - 'מחריד כל לבבות'.

אולם אדם בעל מבט פנימי שרואה בכל דבר את התהליך שבו, ואת כל החיים כולם כתהליך, גם חייו הפנימיים הם מערכה של תהלוכות נפש. אדם כזה לא מביט על המוות כאירוע מקרי ופרטי לעצמו, המוות אינו נתפס כאירוע אלא הוא נתפס כשלב בתהליך. בחיצוניות הוא סיום של תהליך, אך בפנימיות הוא סיום של תהליך אחד ממערכת מהלכי הנפש כולם. זהו סיום של שלב אחד, ומכאן עוברים לשלב הבא בתהליך.

ההגדרות הידועות של המוות כחידלון, כסוף, כהעדר וכו' הם הגדרות אמיתיות ונכונות. אך צריך להבין, כאשר אדם מביט מנקודת מבט פנימית שתופסת תהליכים, כל ההגדרות הללו נקלטות אצלו בנפש בצורה שונה לגמרי. הוא מבחינתו יוצא מנקודה עמוקה ושורשית, ומאז נפשו נעה בתוך תהליך, היא הולכת והולכת בתהליך. הוא נולד לעולם הזה, וכל המציאויות של האירועים שעוברים עליו כאן הם חלקי תהליך. ובכלל זה, גם כל מה שמוגדר: חולי, פגע, מלחמה, העדר, חידלון וכל הצורות והפנים של התראויות הצרות כאן בעולם ששורשם כאמור הוא המוות בכללות ואירוע המוות בפרט, כל אלו גם הם חלקים מחלקי התהליך העוברים על כל הנפשות סביבו בכלל ועל נפשו בפרט.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

בלביפדיה אברהם

בראשית, יט, כז - ויהי בשחת אלקים את ערי הככר ויזכר אלקים את אברהם וישלח את לוט מתוך ההפכה בהפך את הערים אשר ישב בהן לוט. ואמרו (ברכות, נד, ע"ב) תני, על לוט ועל אשתו מברך שנים וכו', על לוט אומר ברוך זוכר הברית. א"ר יוחנן, אפילו בשעת כעסו של הקב"ה זוכר את הצדיקים, שנאמר ויהיה בשחת את סדום וגו'. וזהו זכירה מצד זכות אברהם (ועיין זוה"ק, ח"א, קד, ע"א).

ויחס זכות זו עבור לוט, אינו רק מפני היותו בן אחיו של אברהם (עיין מזרחי על אתר), אלא כמ"ש (ב"ר, לך לך, נא, ו) וישלח את לוט - מה זכירה נזכר לוט, שתיקה ששתק לאברהם בשעה שאמר אברהם על שרה אשתו אחותי היא, היה יודע ושותק. ועיין רמב"ן על אתר שאברהם גרם לו ללוט לגור בסדום, ולכך עליו לדאוג להצלתו. ועיין שם משמואל על אתר (תרע"א) בנוסח קצת שונה. ובאלישיך (נח, ו, ד"ה אלה) כתב וז"ל, מי שזיכה את הזולת כאברהם, ניצולו זולתו בזכותו. וכתב בדרשות ר"י אבן שועיב (וירא, ד"ה ובזכות) וז"ל, ולפי דעת רש"י המלאך שהציל את לוט הוא רפאל, וי"א שהוא מיכאל. כי לוט ניצול בזכות אברהם, כמ"ש ויזכר אלקים את אברהם וישלח את לוט וגו', א"כ ראוי הוא שינצל ע"י מיכאל שרו של אברהם המקבל ממדת החסד, עכ"ל.

ובעומק, עיקר הצלת לוט בזכות זכירת אברהם אינו רק לצורך הצלת לוט עצמו, אלא בעיקר לצורך זרעו של לוט, כמ"ש (ב"ר, נ, י) מצאתי דוד עבדי נאמן, היכן מצאתיו, בסדום. וכתב בבאר מים חיים על אתר וז"ל, אמר לשון וימצאון שם וגו', כי דבר זה נקרא מציאה כמאמר חז"ל בפסוק (תהלים, פט, כא) מצאתי דוד עבדי, היכן מצאתי אותו, בסדום. לצד שראה בלוט שעתיד דוד לצאת ממנו, אמר "מצאתיהו" שם. וכן אולי ימצאון שם (שאמר אברהם) בדרך מציאה, להיות צדיק עתיד לצאת מהם. ונראה שלזה נאמר ויזכר אלקים את אברהם וישלח את לוט מתוך ההפכה, כלומר נזכר לטענות אברהם שאמר אולי ימצאון, כאמור. והקב"ה הבטיחו "ואם אמצא", פירוש אפילו בדרך מציאה אם אמצא לא אשחית. ועל כן לוט שהיה חבוש אצלו נשמת דוד ע"ה בחיר ה', וישלח את לוט מתוך ההפכה, עכ"ל. ולפ"ז תפלת אברהם עצמה הצילה את לוט, וזהו ע"י אברהם עצמו שנתפלל ונתקבלה תפלתו. אולם יעויין קול שמחה (יוחי, ד"ה כי ידעתיו) שהצלת לוט אינה תולדת תפלתו של אברהם, יעו"ש. ■ **המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעילון זה**

בראשית, יט, כז - וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני ה'. ולהלן כתיב (כא, יד) וישכם אברהם בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם וגו'. ולהלן כתיב (כב, ג) וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו וגו'. ואמרו (סנהדרין, קה, ע"ב) תנא משום ר"ש בן אלעזר, אהבה מבטלת שורה של גדולה, מאברהם, דכתיב, וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמורו (חמר גימט' אברהם כנ"ל). ע"כ. והיינו כאשר נגלה בקר שהוא מדתו של אברהם, כבש את היותו, וזהו ויחבש את חמורו, ודו"ק.

ואמרו (זוהר, בראשית, עד, ע"א) ת"ח, אברהם אתקין צלוחת דצפרא, ואודע טובו דמאריה בעלמא, ואתקין ההיא שעתא בתקונהא כדקא יאות, דכתיב וישכם אברהם בבקר. ובעומק, זש"כ ואל הבקר רץ אברהם, לשון בקר של בהמה ולשון בוקר של יום, ודו"ק. שזהו החסד שכתוב בתורה שהיא מדתו של אברהם, ודייקא נכתב חסד בבקר. והיינו שמחד כובש בהמה טמאה, ויחבש את חמורו, כנ"ל. ומאיך נותן בן בקר לאורחים. וזהו בקר שהוא מדתו של אברהם, כמ"ש (זוה"ק, ח"ב, לא, ע"ב) בקר - כמד"א, וישכם אברהם בבקר, דהוא מדתו ממש. ועי"ש (בראשית, רמז, ע"ב. ושמות, קי, ע"א. ועוד מקומות). ועיין שערי צדק (השער השביעי).

ובעומק, אברהם - בקר, עולה נשר, שמדתו רחמים, כמ"ש כנשר יאיר קינו על גוזליו ירחם. ואזי מתהפך חמור, לרחם. ואזי נמתק הדין (בחינת חמר - יין. מיתוק אדממיות של היין, שהוא מדת הדין) בבחינת "בקר" טלה. וכמ"ש בזוה"ק (בראשית, כג, ע"א) הבקר אור והאנשים שלחו המה וחמוריהם (בחינת חמור של אברהם, ודו"ק) וכו' פתח ואמר וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמורו וגו', ההוא בקר דאברהם הוה נהיר לקיימא עליהו בזכותיה, כדין זכותא דאברהם קיימא עליהו ואזלו בשלם, ואשתזיבו מן דינא, בגין דההיא שעתא קיימא עליהו דינא לאתפרעא מנייהו, בר זכותא דההוא בקר דאברהם אגין עליהו ואשתלחו מן דינא, דלא שליט עליהו בההוא זמנא. והרי מבואר שהבקר הוא תיקון מידת הדין, תיקון בקרו טלה. וכן מבואר שם שנעשה מבקר לא רק גילוי מדת החסד של אברהם, אלא מדת רחמים של יעקב כנ"ל. וכמ"ש שם ר' יהודה פתח "וכאור בקר יזרח שמש", דא נהורא דההוא בוקר, יזרח שמש, דא הוא שמשא דיעקב, דכתיב (בראשית, לב, לא) ויזרח לו השמש, עי"ש. ועיין עוד זוה"ק (שם, רסג, ע"א, השמטות. וח"ג, לו, ע"א. ושם, רד, ע"א), ותיקוני זוהר (סז, ע"א. ודף עד, ע"א).

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

והנה השורש לחטא העגל, פסל, כנ"ל הוא שמתחלה קבלת התורה היה בצד חסרון, והוא מכוחו של עמלק שבא על ישראל ברפידים, וכמ"ש חז"ל, שרפו ידיהם מן התורה. ונודע שעמלק בגימט' ספק, ספ-ק, והיינו ספק נוטריקון, סוף-פוק. והיינו שמהות הספק היכן הסוף, להאם כאן סופו או שמא נעשה המשכה לחוץ, פוק. ו

בשורש העליון כל ספק הוא בקדושה, כללות ההפכים, והיינו כללות הגבול והסוף עם הבלתי בעל גבול. וזהו מדרגת יוסף, יו-סף. והיינו שכולל את הסוף עם הוספה, ושורש ההוספה בבלתי בעל גבול. והוא מלך על מצרים, וחלק ממצרים, פתרוס (עיין יחזקאל, כט, יד), פתרוס, פר-תוס. וע"י יוסף היה יציאה ממצרים, יציאה מן המצרים, מן הגבול. והרחבה זו בחינת ספחת, ספ-חת.

■ **המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה**

ספון, ספ-ון, ונמשך עד הפשט, וזהו ספ, סוד פשט. ובמדרגת זמן, גלגל השנה, ראשיתו ניסן - פסח, פס-ח. וההמשכה, בחינת כסף, כ-סף, מלשון כיסופים, שזהו התפשטות הדבר. והסוף, סוכות, חג האסיף, אי-סף.

ושורש הכל, הוא התורה, אסתכל באוריתא וברא עלמא, שהיתה כתובה לפניו אש שחורה ע"ג אש לבנה. ונשתלשל לתתא לספר תורה, ספר, ספ-ר. וסוף ההתפשטות, ס-ף, סוף, כנ"ל. וכאשר זהו מצד הקלקול, זהו בבחינת סוף כל האדם למיתה, ואז ישנו הספד, ספד, ספ-ד. והכח המביא לסוף, זהו בחינת סופה וסערה, סופה, ספ-וה.

ושורש המות בעולם תחילתו באכילה מעץ הדעת טוב ורע, ואח"כ נתקן במתן תורה, שפסקה זהומתן, פסק, פס-ק, כמ"ש בשבת. אולם אח"כ חזרה המיתה ע"י העגל, כמ"ש בריש ע"ז. וזהו ע"י עגל, פסל, פס-ל. והתיקון לכך מש"כ פסול לך שני לוחות אבנים כראשונים.

עקב | ספ "ונתתה בכסף וצרת הכסף בידך והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלהיך בו" (דברים, יד, טו).

כסף, כ-סף. סף מלשון סוף, גמר הדבר. ולהיפך פס, אף הוא מאותו לשון, כמ"ש (תהלים, יב, ב) כי פסו אמונים מבני אדם. וכן מלשון צורת קו - חוט, כתונת פסים. וכן פרסה, חלוקה לפסים. פרסה, פס-רה.

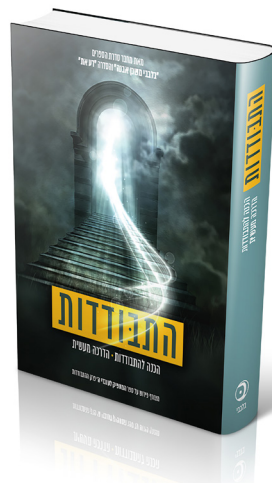
והנה תחלת הקו מהעדר, בבחינת "העדר קודם להויה", וזהו אפס, א-פס. והשורש הנעלם באור א"ס, בחינת ספיר, ספ-יר, הארה. ומשם שורש הנבראים, ספירות, ששורשם באור א"ס. ובעומק, נעשה המשכה מא"ס, התפשטות. וזהו פס, לשון פשה, כמ"ש בחשק שלמה שורשים (ערך פס) וז"ל, מגורת "פס" פעל "פשה", בניקוד סין, המורה על פריצת הדבר והתפשטותו מגבולו לגבול שחוץ ממנו, והיינו שיתרבה ויגדל, עיי"ש. והמשכת הקו בבחינת פלס, פס-ל. ובלשון אחרת, פרד"ס. תחלת הקו, סוד (בחינת

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

פלס, סיפור, אפס, נספה, מספר, תחפנחס, ספים, סרפד, ספרד, ספד, פסל, ספק, פרדס, פתרוס, פסח, מספחת, רפס, סעפים, פרסה, ספינה, אביאסף, מספח, פסגה, ספן, פסים, סופה, פרס, סיפניה, ספות, ספיר, טפסר, ספרוים, ספיס, ספר, סחף, תספה, סנפיר, כסף, סומפניה, כרפס, אסף, ספון, ספחת, סופר, סף, פסג, אספסף, פנחס, ספיח, הוסיף, יהוסף, פסו, פסך, פלנאסר, מסעף, סף, רפסודה, פסת, יוסף, אביסף, אליסף, אסיף, סוף, שסף.

רכישת ספרי הרב: ספרי אב"ר
מוביץ משלוח ברחבי העולם
03.578.2270

רכישת ספרי הרב: ספרי אב"ר
מוביץ משלוח ברחבי העולם

בלבביפדיה קבלה אנכי

כתר

אנכי נצב על עין המים, וכן (שם, שם, כז) אנכי בדרך נחני ה'. וכן (שם, שם, לד) עבד אברהם אנכי. ועיין רש"ר הירש (ויצא, כח, טו) וז"ל, אנכי, הנושא את האדם במידת האהבה.

ועיין ספר הגימטריות (אות צג, ענינים) וז"ל, קדוש ברוך בגימט' אב-רהם יצחק יעקב, שצוררים תחת כסא הכבוד, דכתיב (בראשית, ל, ב) התחת אלהים אנכי, בגימט' כסא, עכ"ל. ועיין ספר הקנה (ד"ה ענין יראת המקום) וז"ל, כ' רומז בחסד, כעין אנכי.

גבורה

מדת הדין. וכתיב (בראשית, טו, יד) וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי.

ואמרו (מכות, כד, ע"א) אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום. ועיין רבינו בחיי (בראשית, כב, יג) וז"ל, החכמים ירמוזו לנו על "מדת הגבורה" שהם ששמענו מפיו אנכי ולא יהיה לך, עכ"ל. ועיין זרע קודש (לך לך) וז"ל, אנכי מגן לך, שמגן הוא ג"כ בחינת גבורה, שמגן הוא למגן ומ-חסה משמש, שיש איזה דבר גבורה שצריך להתגונן ממנו, והמגן הוא גבורות ממותקות, עכ"ל. ועיין יוסף תהלות (תהלים, קיט, קמא) וז"ל, וסופי תיבות צעיר אנכי ונבזה גימט' גבורה עם הכולל, שעי"ז ממתק הגבורות, עכ"ל. ועיין ספר הפליאה (ד"ה ראה והבן במה דומין) וז"ל, השומר אחי אנכי, המדה הנקרא אנכי, היא פסקה הרחמים ממנו.

תפארת

יעקב איש תם. וכתיב (בראשית, כ, ו) גם אנכי ידעתי כי בתם לבבך עשית זאת. וביעקב כתיב (בראשית, כח, טז) ויקץ יעקב משנתו, ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי. ועיין זוה"ק (ויצא, קנ, ע"ב) ותלך לדרוש את ה', נפקת (רבה) מדרגא דא לדרגא דא לדרגא דא אחרא דאיהו הו"ה, בגיני כך אמר יעקב, וכי כל כך חמינא ואנכי לא ידעתי, בגין דהוה בלחודי ולא עאל תחות גדפי השכינה. ועיין רש"ר הירש (נח, ז, ד) וז"ל, מי שלומד תנ"ך בעיון ימצא הבדל אופייני בין "אנכי" לבין אני ביחס אל ה'. כל מקום שכתוב אנכי, אין ה' עומד בריחוק מול ברואיו, אלא הוא מתנהג עמם בחסד ורחמים (וראה פסיקתא כאן, אנכי אנכי הוא מנחמכם - ישעיה, נא, יב), ואילו אני מציין את האשיות שתנועה יוצאת הימנה ומצודתה פרושה למרחוק, והיא עצמה במקומה עומדת, עכ"ל.

וכתיב (בראשית, כז, יח) אנכי עשו בכורך. ובזוה"ק (שם, קסז, ע"ב) ואמר, אנכי מאן דאנא, אבל עשו בכורך. ועיין מאירת עינים (הקדמה) וז"ל, אנכי ה' אלהיך, ואמרו במדרש, אנכי זה תפארת. ועיין (וארא). ועיין רקאנטי (יתרו) וז"ל, מלת אנכי רמז למדת רחמים, עכ"ל. ועיין שושן סודות (אות סח). ועיין שערי אורה (שער החמישי, ת"ת) וז"ל, שהזכיר אנכי ששייך אליו.

נצח

אנכי, הוא ית"ש נצחי. כמ"ש הכתב והקבלה (שמות, כ, ה) וז"ל, אנכי לבדי הכח הנצחי שאינו נפסד כשאר כוחות הנבראות, עכ"ל. ועיין מהר"ל (תפארת ישראל, פל"ז) וז"ל, שמלת אנכי בכל מקום הוא בא על עצם המדבר, ומורה לך כי מלכותו יתברך מצד עצמו על ישראל, הוא מורה נצחיות דבר זה אשר לא תוסר לנצח נצחים, עיי"ש. ולהיפך עשו שאמר על עצמו "הנה אנכי הולך למות ולמה לי זה בכורה". ועיין

עיין זוה"ק (דברים, רנו, ע"ב) אנכי מסטרא דכתר, דאיהו אין מאלהינ"ו, אנכי ביה כ' כתר, וביה אי"ן. ואמרו (תיקונים, תיקון סט, קיא, ע"ב) וכד קריב לטורא דסיני נחית א' מן בראשית דאיהו אנכי, ונחית עלה כתר דאינון אתון דעשר אמירן. ועיין ציוני (יתרו) שעשה הקבלות של עשרת הדברות לשאר ענינים, וז"ל, שכל - כתר - מח, בראשית - אנכי, עכ"ל. ועיין רקאנטי (שם). ועיין לימודי אצילות (סוד הצמצום, ח"א) וז"ל, כתיב ב"פ אנכי. אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלך גם עלה (בראשית, מו, ד), אחד הוא מורה על הכתר עצמו, והב' מורה על כתר שבכתר, עכ"ל. ועיין מגלה עמוקות (ויצא).

חכמה

ראשית חכמה. ועיין זוה"ק (תיקונים, תיקון לג, עו, ע"א) בראשית, אב-רשית. א - אנכי. ב - לא יהיה לך. ועיין פרי צדיק (שלח, ה) וז"ל, אות א' מרמז על אתה הוא עד שלא נברא העולם, ולזה פתיחת התורה באות א - אנכי, כי התורה מקודם שנברא העולם שקדמה שני אל-פים שנה, שנאמר (משלי, ח, ל) ואהיה שעשועים יום יום, היינו בחינת חכמה ובינה שקודם ימי בראשית, כי אוריתא מחכמה נפקת (ועיי"ש שמיני, אות ט'. ומטות, אות י'). ואמרו (שבת, קה, ע"א) א"ב, אנכי למפרע - יהיבה כתיבה נאמנים אמריה. והיינו בחינת "ואהיה אצלו אומן", עכ"ל. עיין תורה תמימה (יתרו, כ, ב-ג). ועיין רקאנטי (יתרו) וז"ל, דיבור אנכי כנגד המח שהוא מקור הכל.

בינה

עיין זוה"ק (תיקונים, תיקון לט, עט, ע"ב) ובגין לאשתמודעא לון מאן אתר אפיק לון מגו שעבודא, פתח באנכי, ואדכיר ביה אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגו' חמשים זמנין, לקבל חמשים תרעין דבינה. והוא בחינת נו"ן שבתיבת אנכי. ועיין ערך קטן צמצום. וסוד הבינה הוא סוד מדה שמינית. ועיין ציוני (יתרו) וז"ל, הנה לדבור "אנכי" נכללו שמונים מצות עשה ול"ת, עכ"ל (ועיי"ש שמנה לכל דברה הראוי לה). והבן, אנכי גימט' פ' עם הכולל. סוד מדה שמינית. ועיין עוד בדבריו שם (ואתחנן) וז"ל, שבשורה ראשונה של הלוח היו כתוב מאנכי עד על פ-ני עד אות פ' של פני, עיי"ש.

דעת

מתולדת אכילה מעץ הדעת נאמר (בראשית, ג, י) ויאמר, את קלך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי, ואחבא. "עירם אנכי", עירם מהאני. וכתיב "ואנכי לא ידעתי". והנה דעת כולל כל הו"ק בקרבן, פנימיות ז"ת. ועיין שושן סודות (אות לא, סוד שמע ישראל) וז"ל, שפסוק ברא-שית ז' תיבות, וכן פסוק אנכי ה' אלהיך, ובאו להרמיז ז' ספירות, חג"ת נהי"ם, אשר מהם כל הנבראים.

חסד

מדתו של אברהם. וכתיב (בראשית, טו, ב) ויאמר אברהם אדני הויה, מה תתן לי, ואנכי הולך עירי. וכן כתיב (שם, יח, כז) ויען אברהם וגו', ואנכי עפר ואפר. וכן כתיב (שם, כא, כד) ויאמר אברהם אנכי אשבע. וכן כתיב (שם, כג, ד) גר ותושב אנכי אמעכם. ושם (כד, ג) אשר אנכי יושב בקרבן. וכתיב גבי עבדו של אברהם אליעזר (שם, כד, יג) הנה

בלבביפדיה קבלה אנכי

של אנכי בשעת מ"ת היתה מתפשטת לד' רוחין דעלמא לכל רוח תשעה ניצוצין, עכ"ל. ועיין ציוני (ואתחנן). ועיין אדיר במרום (ח"ב, דרוש היחוד) וז"ל, נ"ר, נפש רוח, והם אנכי ולא יהיה לך, שהם נר לכל התורה כולה.

נשמה אמרו (זוה"ק, בראשית, רכו, ע"א) ה"ד (בראשית, מו, ד) אנכי ארד עמך מצרימה, לדיירא עמך בגלותא, ואנכי אעלך גם עלה, לאזדוגא בי נשמתך, ולאתקרבא גופך בקברי אבהתך. ועיי"ש (שמות, טז, ע"ב).

ועיין אור החיים (שמות, כ, ב) וז"ל, כנגד הנשמה אשר תכיר בחינת הרוחניות, אמר אנכי ה' אלהיך, כי הנשמה תכיר בחינת האלהות, ואולי באותו רגע עצמו היתה יציאת הנפש והכירה אלוה שלה כשאמר לה אנכי, ולזה אמר לשון יחיד, אלהיך, כי בחינת הנשמות הקדשות מתאחדת היא ואין בה פרוד כעולם הפירוד שהוא עוה"ז.

חיה כתיב (דברים, לב, מ) חי אנכי לעולם. ועיין רבינו בחיי (דברים, לב, לט) וז"ל, ואח"כ אמר חי אנכי לעולם, לרמוז אל העוה"ב שלאחר התחיה. ועיין פנים יפות (במדבר, א, ב) וז"ל, ואמרתי חי אנכי לעולם, היינו כשמחזיר את הדינין לשורשם שהוא החיות האמיתי בלא מיתה.

יחידה "אנכי ה' אלהיך" (שמות, כ, ב) נאמר בלשון יחיד (עיין רש"י על אתר מחז"ל, שמ"ר, מג, ו. במד"ר, יט, לג). והשורש שהוא גילוי של יחיד ליחידה שבנפש. וזהו "אחת דיבר אלקים" (תהלים, סב, יב). מדרגת יחידה אחת. ועיין אבן עזרא (דברים, ה, כא) וז"ל, שדבור אנכי לבדו אמר ה'. ועיין דעת זקנים (שמות, כ, ב) וז"ל, אמר להם הבורא, אנכי ה', אני יחיד, וגם פתח להם שבעה רקיעים והראה להם שהוא יחיד, עכ"ל. וכן הוא בבעלי התוספות (שם) וז"ל, אנכי, אני היחיד, עכ"ל. ועיין שפתי כהן (שם) וז"ל, נאמר בלשון יחיד, כל אחד כפי קבלתו וכפי כחו, לזה אמר בלשון יחיד. ועיי"ש (דברים, ה, ד). ועיין עבודת הקדש (ח"א, פ"ב) וז"ל, ע"כ רמזם כלם בלשון יחיד במלת אנכי, להורות על התאחדות הספירות בעצם האלהות, עכ"ל. ועיין מגלה עמוקות (וארא) וז"ל, ומטעם שהראה אברהם לכל העולם שהקב"ה אדון יחיד, עבור זה שילם הקב"ה שכרו ואמר "אנכי מגן" לך, שכן מגן בגימט' אדון יחיד, עכ"ל. ועיין דרשות מהרי"ט (ויקרא, ד"א) וז"ל, מעשה הקרבנות הכונה בהם שתבינו "שאלהים אלהיך אנכי" שהוא יתברך יחיד בעולם, כך אתם עם מרעיתו צריך שתהיו באחדות גמורה. ועיין מדרש, בשעה שנגלה הקב"ה על הר סיני ליתן התורה, היו קולות וברקים ולפידים ורבע רוחות העולם, והיו ישראל תמהין כמה רעשות היו משמיעין הקולות, ע"כ פתח באנכי, כלומר כל מה ששמעתם אנכי ה' אלהיך וכולם יצאו מלפני, אני אחד ומיוחד ונוראותי מרובים, ואע"פ שראיתם כתות של מלאכים שנאמר מלאכי צבאות יודון וכו', ומכולם אין שליט עליך אלא אני, עכ"ל. ועיין רקא"נ טי (יתרו) בשם ספר הבהיר. ועיין עבודת הקדש (ח"ד, פל"ד) וז"ל, אנכי יורה על מציאותו, ומהמציאות נתחייבו החוקים וכו', אשר חדשם והמציאם, והוא לבדו הקדמון. ■ **המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון**

קדושת יו"ט (תולדות) וז"ל, יען שהיא רק זמנית ולא נצחית, עכ"ל. וזה כל היותו של עשו, זמני ולא נצחי. ועיין שם משמואל (במדבר, תרע"ד) וז"ל, ובאמרו אנכי הוי"ה, ואין זולתי, שולל הנצחיות מכל נברא, עכ"ל. וזש"כ "חי אנכי לעולם". ועיין שומר אמונים (דרוש הגאולה, פ"א) וז"ל, התורה הק' היא נצחית, בפרט מלת אנכי שהיא מצות עשה של אמונה שלא פסקה ולא תפסוק מישראל לעולם ולעולמי עולמים, עכ"ל. ואמרו חז"ל, שבשעה שאמר הקב"ה אנכי נתקעו ד"ת בלבם. בחינת נצחיות.

הוד

עיין רמב"ן (שמות, כ, יג) וז"ל, כי השומר שבת מעיד על מעשה בראשית, "ומודה" במצות אנכי, עכ"ל. וכבר אמרו חז"ל, שאנכי כנגד זכור, ולא יהיה לך כנגד שמור. ולהיפך אמרו חז"ל, שמודה בע"ז, כופר בכל התורה כולה (ילק"ש, דברים, יא, תתעז).

יסוד

כח ההולדה. וכתוב (בראשית, טו, ב) ואנכי הולך עירי. ועיין מאירת עינים (לך לך) וז"ל, ואם תרצה לומר שברית ואנכי ירמוז לצדיק שהוא סוד מילה, הרשות בידם, כי הכל בכל, ובכל הכל. ועיי"ש (יתרו) וז"ל, אנכי ה' אלהיך, שרומז לת"ת או לצדיק. ועיי"ש (פנחס). וכתוב (ירמיה, ב, כא) ואנכי נטעתך שורק, כלה זרע אמת.

מלכות

סוד שכינתא. ועיין תורה אור (לך לך, יתרו, וכי תשא). ועיין זוה"ק (שמות, טז, ע"א) דשעתא דהות ירידה לבנויה נחתת שכינתא, הה"ד אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלך גם עלה, כל זמנא דיהוי לך עלייה כביכול עלייה אית לי, ובשעתא דיהוי לך ירידה, כביכול אנכי ארד עמך. וכמ"ש (שם, פה, ע"א) רבי יוסי אמר, אנכי דא שכינתא, כמה דכתיב (בראשית, מו, ד) אנכי ארד עמך מצרימה וכו', אנכי כמה דתנינן, בת היתה לו לאברהם אבינו, היא שכינתא, ודא בת. ועיי"ש (שמות, רלב, ע"ב). ועיין תיקונים (תיקון ו, כב, ע"ב) שכינתא עלאה עתידה למימר לקב"ה, למה תעמוד בחוץ ואנכי פניתי הבית, אנכי דיציאת מצרים. ואע"ג דאין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים דאיהי שכינתא דאיהי אסורה בגלותא, שכינתא עלאה יפרוק לה. ועיין שם (תיקון סט, קיד, ע"א). ועיין גר"א (תיקון כב) וז"ל, אנכי לעולם במלכות, עכ"ל. ועיין ציוני (ויגש). ומאירת עינים (לך לך, ויגש, משפטים, ועוד). ורקאנטי (תצוה, נצבים, ועוד).

נפש נפש שיתופא דגופא. ואמרו (זוהר, מדרש הנעלם, תולדות, קלח, ע"א) אמר רבי יהודה, הגוף מהו אומר, "אם כן למה זה אנכי", ולמה נבראתי. ועיין רמב"ן (בראשית, כה, כב) וז"ל, למה זה אנכי - בעולם, הלואי אינני, שאמות או שלא הייתי, כטעם כאשר לא הייתי אהיה (איוב, י, יט), עכ"ל. ועיין חזקוני (שם). ועוד. מעשה. ואמרו (זוה"ק, בראשית, רסג, ע"ב, השמטות) ואירא כי עירום אנכי, ואחבא, כי עירום מפעלי, כי עירום אנכי מצווי, כי עירום אנכי ממעשי, ואחבא.

ועוד. אמרו (שבת, קה, ע"א) רבי יוחנן ידידיה אמר, אנכי, נוטריקון אנא נפשי כתבית יהבית.

רוח עיין מגלה עמוקות (ויקרא) וז"ל, איתא בזוהר פקודי שאות א'

מילון ערכים בקבלה • בג"ד כפר"ת

אולם מצינו הבחנה אחרת במהות בג"ד כפר"ת. כתב הרמ"ק (ספ"י, פ"א, מ"ד) וז"ל, ולפי הנראה יתייחסו גימ"ל דל"ת, גמול דלים, דהיינו גמול מצד החסד, דל"ת מצד הגבורה, ב' תפארת דאחיד בתרוייהו כנודע. וקרוב לענין זה פירושו בתיקונים לעיל בשער ראשון סימן כ"ד. כפ"ר, הם נצח הוד יסוד, ת' מלכות, עכ"ל. ולדבריו, תפארת קדמה לחו"ג, ואין סדר גמור של ז"ת כסדרם, ודו"ק. וקצת צ"ב, שכתב שם הרמ"ק עצמו וז"ל, באות ב' נברא יום ראשון וכו', עכ"ל. ומשמע שהם כסדרם. אולם מאידך היחס של בג"ד כפר"ת לז' נקבים לגירסת הרמ"ק הוא ב - פה, ג - עין ימין. ד - עין שמאל (ויש גורסים נקב חוטם ימין), כ - אף ימין, פ - אף שמאל, ר - און ימין, ת - און שמאל. וכן צ"ב הגירסא שאות ב' מתחילה בשבת ומסיים ביום שישי, וזהו סדר נוסף. עיין שם בדבריו (משנה ה') שנתקשה בגירסא זו. ועיין בהרחבה בספר הפליאה (ד"ה אמר לו אדונינו שמענו וכו' ואילך) ג' מהלכים בהבנת בג"ד כפר"ת. ועיין עוד פירוש החיט על ספר מערכת האלהות (פרק י"ג).

והנה כתב השערי אורה (פ"ה) וז"ל, בג"ד כפר"ת, שבהם נבראו כל השבעיות למעלה ולמטה, עכ"ל. והוא שורש כל ריבוי פרטי הבריאה, ודו"ק. והאות מתוך בג"ד כפר"ת שהיא שורש הריבוי היא אות ר' - ריבוי, ופשוט. וכתב בספר הניקוד (סוד החשמל) וז"ל, שבע כפולות לפי שמקבלות דג"ש ורפ"ה, והן בג"ד כפר"ת, ואע"פ שהרי"ש אינה מתרפאת (היינו שאין בה רפה), בכלל היא, עכ"ל. ולא ביאר הטעם. וטעמו של דבר, כי הרי"ש היא שורש הריבוי לכל בג"ד כפר"ת, ודו"ק. וזהו כנגד היסוד מדה ששית שבה כח ההולדה, פרו ורבו, והבן. ועיין משלי (ג, ח. וכן יד, י).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

כתב בעץ חיים (ש"ה, פ"ו) וז"ל, ואותיות בג"ד כפר"ת הם בז' אותיות דג"ר, כי הם בז' נקבי הראש. ב - און ימין - חכמה. ג - און שמאל - בינה. ד"כ - עינין - נו"ה. פ"ר - חוטם, ת"ת - דעת. ת' - פה, מלכות שבראש, עכ"ל. אולם לפי סדר של ספר יצירה (פ"ד) הוא באופן שונה, עיי"ש כמה נוסחאות. וכתב שם בעץ חיים (שם, פ"ז) וז"ל, ובג"ד כפר"ת, הם ז"ת, יען שיש בהם דין ורחמים, שהם אור ישר ואור חוזר, שהם בחינת עצמן רחמים, ובחינת מלכות שבכל אחד ואחד הוא דין, לכך הם כפולות, עכ"ל. ולפ"ז כתב (שם) חסד - ב. גבורה - ג. ת"ת - ד. נצח - כ. הוד - פ. יסוד - ר. מלכות - ת. עיי"ש. וכן מתחלקים האותיות בפרקי האצבעות. ועיין סדרם בלקוטי הש"ס, סדר האלפא ביתות שבאצבעות. ועיין עוד ספר הליקוטים ולקוטי תורה (ויצא). וזהו"ק (ח"ג, רנה, ע"ב). ותיקונים (קד, ע"א). ולהלן יבואר שיטת הרמ"ק באופן שונה.

ומקור סוגיא זו בספר יצירה (פ"ד, מ"א) וז"ל, שבע כפולות בג"ד כפר"ת מתנהגות בשתי לשונות, יסודן חיים שלום חכמה עושר חן זרע ממשלה, עיי"ש כל הפרק בפרוטרוט. וכתב בפירוש המיוחס לר' סעדיה גאון (שם) וז"ל, לכך נקראו כפולות, לפי שפעמים הם דגושות ופעמים הן רפוינות, עכ"ל. ושורשם של הדברים, בג"ד כפ"ר, רך - חסד, ואות ת' מלכות, קשה - דין. וכתב הראב"ד (שם) וז"ל, שבע כפולות בג"ד כפר"ת וכו', שבע ולא שש - שלא להוציא העטרה מכלל ז' כפולות, עכ"ל. ובעומק, אילו יוציאו את העטרה לא יהא אלא שש, ולא יהא כפולות, כי שורש הכפולות בעטרה הוא, ודו"ק (עיין בכסא המלך, והובא בקהלת יעקב. אות ז', ערך ז' כפולות). ובעומק, בג"ד כפר"ת, לשון בגד - בגידה, כמ"ש חז"ל אל תקרי בגדיך אל בוגדיך. וזהו כפ"ר, לכפר על הבגידה, ואזי נעשה תי"ו חיים, אולם לולי הכפרה נעשה ת' מות ח"ו.

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ 2>4>12 USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829